

PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT

KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO

Zakon Br. 02/L-51

O IZDAVAČKOJ DELATNOSTI I KNJIZI

Skupština Kosova

Na osnovu Poglavlja 5.1(g) i 9.1.26 (a) Ustavnog Okvira o Privremenoj Samoupravi na Kosovu, (Uredba UNMIK-a br. 2001/9 od 15 maja 2001 godine),

U cilju razvoja savremene izdavačke delatnosti i knjige, koja ima za cilj da omogući izdavačima i korisnicima knjige najavansirani način u izdavanju, preštampavanju i podsticanju čitanja, sticanju znanja i novih informacija,

Usvaja:

ZAKON O IZDAVAČKOJ DELATNOSTI I KNJIZI

POGLAVLJE I
OPŠTE ODREDBE

Član 1.
Cilj

1.1. Ovaj zakon ima za cilj:

1. Da utvrdi osnovna načela i norme za razvoj izdavačke delatnosti, da razvija književno, umetničko, naučno, profesionalno i kulturno stvaralaštvo na Kosovu.
2. Da obezbedi ulogu i značaj izdavača u obezbedjenju, širenju i afirmaciji finalnog proizvoda uz ostale faktore koji učestvuju u pisanju, izradi, izdavanju knjige i njoj sličnim proizvodima.
3. Da stvara uslove da se pisanje, izdavanje, očuvanje, zaštita, širenje i promovisanje knjige proglaše delatnošću od nacionalnog interesa.
4. Da utvrdi uslove na osnovu kojih treba da se odvija izdavačka delatnost kako bi knjiga mogla da obavlja svoju prvorazrednu funkciju u izgradnji i osposobljavanju ljudske ličnosti.
5. Da utiče u stvaranju javnog mnjenja o vrednosti i funkciji knjige kao glavnog faktora u formiranju i informisanju ljudske ličnosti, u prenošenju znanja, širenju kulture i podsticanju naučno-kulturoloških istraživanja.
6. Da obezbedi pristup prema knjizi i da podstiče navike za čitanjem.

7. Da garantuje slobodan promet knjige i njoj sličnih proizvoda, kao i njihovo širenje unutar i van Kosova putem svake tehnike i tehnologije.
8. Da podstiče razvoj izdavačke industrije u korist knjige i njoj sličnih proizvoda.

1.2. Ministarstvo za kulturu, omladinu, sport i nerezidentna pitanja (u daljem tekstu: Ministarstvo kulture) predlaže i preduzme potrebne mere za postizanje ciljeva utvrđenim ovim članom.

Član 2 Predmet

Ovim zakonom utvrđuju se pravila u oblasti stvaranja, proizvodnje, čuvanja, širenja i promovisanja knjige i njoj sličnih proizvoda na teritoriji Kosova.

Član 3 Definicije

U ovom zakonu, dole upotrebljeni izrazi imaju sledeća značenja:

1. Izraz “**knjiga**” podrazumeva unitarnu celinu, ilustrovanu ili ne, izdavanu pod jednim naslovom u bilo kom obliku, koja ima za predmet materijalizovanje jednog misaonog produkta jednog ili više autora i koja se izdaje jednom ili s vremena na vreme, u jedan ili više tomova.

2. Pod “**njoj sličnim produktima**” (srodnim knjizi) obuhvataju se: almanahi, godišnjaci, katalozi, filateljski albumi, albumi za slikanje, dečiji albumi sa figurama, repertoari sa brojevanim informacijama, abecedni repertoari, brošure koje objašnjavaju funkcionisanje uređaja sa kojima su povezane, jednostavne partiture koje šire tekst i muziku jedne pesme, sveska muzičkih zadataka, kao i druga slična izdanja, kao što su: knjige sa disk pločama, magnetofonske trake, kasete, filmovi ili diapozitivi sa dvostrukim uslovom:

- a) da ista čine jednu celinu i da njihovi elementi ne budu predmet posebne prodaje, i
- b) da slušno-vizuelna potpora bude dopuna knjige a ne obratno, smatraju se knjigama u smislu tačke 1. ovog člana.

3. “**Autor**” fizičko lice (ili fizička lica) koje stvara, realizuje jedno književno, naučno, umetničko delo, školski udžbenik ili njima sličnim, koja se izdavaju u obliku knjige i mora se naznačiti ime stvaraoca.

4. “**Izdavači**” su privatni izdavači i javne institucije sa pravom izdavanja koji odabiraju stvarana dela od autora ili naručuju njihovu izradu, naručuju prevodjenje dela ili obavljaju druge usluge potrebne za njihovo pretvaranje u knjigu i obavljaju sav proces stvaranja, izdavanja i distribuiranja knjige.

5. “**Distributeri**” su privatni izdavači i javne institucije sa pravom izdavanja koji vrše kupoprodaju knjiga na veliko.

6. “**Knjigoprodavci**” su privatni izdavači i javne institucije sa pravom izdavanja koji obavljaju delatnost prodaje knjiga u trgovačkim sredinama.

7. “**Štampači**” su privatni izdavači i javne institucije sa pravom izdavanja koji obavljaju proizvodnu delatnost štampanja i koja raspolazu industrijskom opremom i potrebnim sredstvima za štampanje i proizvodnju knjiga.

8. “**Prevodioci**” su privatni izdavači i javne institucije sa pravom izdavanja koji vrše prevodjenje jednog dela sa jednog jezika u drugi jezik.

9. “**Grafički dizajneri**” (umetnički grafičari) su privatni izdavači i javne institucije sa pravom izdavanja koji vrše idejno rešenje, realizuju pripremu i celokupno grafičko predstavljanje, dizajniranje štampopisanje, formatizaciju i unutrašnje diagramiranje i ilustrovanje knjiga.

10. **Publikacijom** se smatraju knjige ili knjige sa gramofonskom pločom, audiovizuelnom kasetom, geografskom kartom i sličnim priložima (multimedijalne publikacije), brošure, separati, časopisi, novine, umetničke reprodukcije, muzička dela pisana u partiturama, geografske karte, atlasi, globusi svih vrsta, urbanistički planovi, plakati, dopisnice, odštampane fotografije, diapozitivi itd., kao i sastavni ili pridružni delovi grafički reprodukovani, gramofonske ploče i kompakt diskovi, snimljene audio i vizuelne kasete, snimljene kompjuterske diskete i druga dela koja se reprodukuju štampanjem ili na neki drugi sličan način.

POGLAVLJE II SLOBODA IZDAVANJA I PROMETA KNJIGE

Član 4

Izdavanje i promet knjige obavlja se od privatnih izdavača i javnih institucija sa pravom izdavanja utvrdjenih u Poglavlju VII ovog zakona.

Član 5

Ovim Zakonom se garantira, zaštićuje i promovise sloboda izdavanja na jezicima zemlje i na stranim jezicima i promet knjige unutar i van Kosova. Sloboda izdavanja i prometa knjige ograničava se samo na osnovu sudskog rešenja, u slučajevima kada se izdavanje ili promet knjige obavlja suprotno važećim zakonskim odredbama.

POGLAVLJE III SAVET KNJIGE

Član 6

6.1. Savet knjige, shodno ovim zakonom imenuje Ministar za kulturu i isti je savetodavni organ, koji ima za cilj da inicira i predlaže odluke u korist izdavačke delatnosti, knjige i njenog čitanja.

6.2. Mandat članova Saveta knjige traje 4 godine.

Član 7 Sastav Saveta knjige

Savet knjige čine 11 članova, i to:

1. Ovlašćeni predstavnik Ministarstva za kulturu, omladinu i sport;
2. Ovlašćeni predstavnik Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije;
3. Predstavnik Prištinskog Univerziteta;
4. Predstavnik Akademije nauka i umetnosti Kosova;
5. Ovlašćeni predstavnik iz Saveza pisaca Kosova;
6. Ovlašćeni predstavnik Nacionalne i Univerzitetske Biblioteke Kosova;
7. Ovlašćeni predstavnik Udruženja izdavača Kosova;
8. Predstavnik Albanološkog Instituta;
9. Tri (3) afirmisana stvaralaca (prema književnim žanrima: jedan pesnik, jedan prozaista, jedan književni kritičar) po izboru ministra kulture.

Član 8 Dužnosti Saveta knjige

8.1. Dužnosti Saveta knjige su:

1. Da predlaže mere kako bi se obezbedila podrška javnih i privatnih sektora za ostvarivanje ciljeva ovog zakona;
2. Da predlaže planove i programe za promovisanje knjige, podsticanje čitanja i razvoja izdavačke industrije u zemlji u skladu sa javnim interesima;
3. Da daje preporuke o zakonskim pitanjima i donošenju podzakonskih akata zasnovanih u ovom zakonu, kao i međunarodnih sporazuma koji se odnose na oblast knjige i čitanja;
4. Da predlaže oblike za podsticanje čitanja i afirmacije knjige na svim nivoima obrazovanja u saradnji sa Ministarstvom obrazovanja;
5. Da predlaže mere za čuvanje i zaštitu tradicije knjige u zemlji u saradnji sa Ministarstvom kulture;
6. Da podržava jačanje sistema biblioteka sa Savetom biblioteka, kao i da sačuva bibliografsko nasleđstvo u skladu sa novostvorenim tehnikama i tehnologijama;
7. Da predlaže organizovanje međunarodnih susreta sa drugim potrebnim subjektima za povećanje izvoza knjige i njoj sličnih produkata proizvedenih u zemlji, kao i u širenju knjige van Kosova;
8. Da pomaže učešće autora, prevodilaca, izdavača i prodavača knjiga u susrete, sajmove, izložbe i druge nacionalne i međunarodne aktivnosti posvećene knjizi i njoj sličnih produkata;
9. Da zajedno sa izdavačkim subjektima organizuje konkurse za dodeljivanje nagrada za književna i naučna dela, kao i za izdanja u oblastima koje smatra prioritarnim za nacionalnu kulturu;
10. Da predlaže mere za podržavanje izdavanja dela od posebne kulturne, obrazovne i naučne vrednosti;

11. Da podstiče podržavanje izdavanja dela dečije književnosti, dela deficitarnih žanrova i dela koja se posvećuju nesposobnim ili licima sa ograničenim fizičkim sposobnostima;
12. Da podstiče originalno stvaralaštvo, i njeno promovisanje u zemlji i u inostranstvo;
13. Da preporučuje prezentiranje originalnog stvaralaštva na stranim jezicima;

8.2. Savet knjige predlaže ministru Ministarstva kulture preduzimanje potrebnih mera za sprovođenje politike u oblasti knjige.

Član 9 Organiziranje i funkcionisanje Saveta knjige

Organiziranje i funkcionisanje Saveta knjige utvrđuje se podzakonskim aktima.

POGLAVLJE IV STIMULATIVNE MERE ZA PODSTICANJE IZDAVAČKE DELATNOSTI

Član 10

10.1. Privatni izdavači i javne institucije sa pravom izdavanja koje kao glavni predmet imaju izdavanje i distribuiranje knjige, autore, prevodioce, grafičke dizajnere (umetničke grafičare) knjige i njoj sličnih produkata, uživaju pravo oslobođenja od poreza i od ostala fiskalna i carinska davanja.

10.2. Dobitnicima ovih stimulativnih mera kojima su jednom poništena, ukinuta prava korišćenja zbog njihovih propusta, ne dozvoljava se ponovo korišćenje poreskih i fiskalnih oslobođenja predviđenih odredbama prethodnog stava ovog člana.

Član 11

Uvoz knjige u završenom, nezavršenom obliku, uvoz fotografija, filmova, elektromagnetskih snimanja i drugih knjižnih reprodukcionijskih elemenata po ovom zakonu oslobođen je od svake carinske takse.

Član 12

Donacije knjiga, časopisa, brošura, kataloga koja se čine obrazovnim i kulturnim institucijama, bibliotekama, neprofitabilnim udruženjima ili sindikatima, uživaju beneficije u skladu sa zakonom.

Član 13

Knjige izdavane na Kosovu uživaju umanjene poštanske tarife.

POGLAVLJE V ŠKOLSKA KNJIGA

Član 14

14.1. Koncept školskog udžbenika, uslove njegove izrade i odobrenja i izdavanja školskih udžbenika, prava i obaveze Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije (MONT), prava i obaveze izdavača određuju se posebnim zakonom.

14.2. Priprema, redaktura, štampanje, distribucija i prodaja školskih udžbenika i knjiga usvojenih od Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije i od Univerziteta, obavlja se od strane izdavača koji ostaju titulari autorskog prava za ova dela u skladu sa sporazumom zaključenim sa autorima.

POGLAVLJE VI PRAVA I OBAVEZE INSTITUCIJA

Član 15

Centralne i lokalne institucije, NVO i njihovi odgovorni iniciraju zahtev za izdavanje knjiga i stvaraju uslove za podsticanje čitanja putem:

1. Organizovanja kulturne, vaspitne i informativne delatnosti preko nastavnih institucija i sredstava komuniciranja;
2. Dodeljivanja nagrada za promovisanje, izdavanje i širenje knjige i čitanja;
3. Obezbeđivanja fondova za nabavku izdanih knjiga namenjenim nacionalnoj bibliotekarskoj mreži ili dokumentacionim centrima javnog karaktera;
4. Organizovanja izložbi, sajмова knjiga u skladu sa zakonskim aktima.

Član 16

Za populariziranje knjige, afirmaciju i unapređenje izdavačke delatnosti kao i originalne i prevedene knjige svih žanrova, organi i institucije centralnog nivoa, centralne institucije umetnosti, nauke i kulture, kao i ono regionalno i lokalno, po ovom Zakonu, obavezne su da svake godine nabavljaju ili poklanjaju za biblioteke i njihove potrebe, dok organi i institucije kulture za njihove biblioteke po pet (5) izdatih primeraka, u toj godini, registrovanih izdavača pri Ministarstvu kulture.

Član 17

17.1. Ministarstvo kulture pomaže kupovinu knjige za obogaćivanje fondova javnih biblioteka, u skladu sa potrebama biblioteka.

17.2. Ministarstvo obrazovanja pomaže kupovinu knjige za obogaćivanje fondova školskih biblioteka, u skladu sa potrebama biblioteka.

Član 18

Centralne i lokalne institucije preko odgovarajućih organa, u sporazumu sa Ministarstvom kulture i na predlog Saveta knjige, preduzimaju potrebne mere za proširenje i podsticanje čitanja u odgovarajućim lokalnim i centralnim jedinicama.

POGLAVLJE VII REGISTAR IZDAVAČA

Član 19

19.1. Da bi se mogli baviti izdavačkom delatnošću, privatni izdavači i javne institucije sa pravom izdavanja, prethodno moraju da izdavačku delatnost imaju registrovanu kao biznis u nadležnom Ministarstvu u skladu sa Zakonom, i moraju biti licencirani i upisani u posebnom registru Ministarstva kulture.

19.2. Licencu za izdavačku delatnost iz prethodnog stava izdaje posebna komisija Ministarstva kulture.

19.3. Kriterijumi i uslovi za obavljanje izdavačke delatnosti određuju se od strane Ministarstva kulture na predlog Saveta knjiga.

19.4. Izdavači koji obavljaju ovu delatnost pre stupanja na snagu ovog zakona treba da se registruju i da se licenciraju u Registar izdavača u roku od 6 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 20

Pravila za registrovanje i ispisivanje iz Registra izdavača utvrđuje Savet knjige i sprovodi ih Ministarstvo kulture.

POGLAVLJE VIII POKAZATELJI KNJIGE I MEDJUNARODNI STANDARDIZOVANI BROJ KNJIGE (ISBN)

Član 21

Na svakoj izdavanoj knjizi na Kosovu moraju se naznačiti sledeći pokazatelji:

- i. Naslov dela;
- ii. Ime autora;
- iii. Ime prevodioca, obradjivača, sastavljača;
- iv. Godina izdavanja;
- v. Mesto i ime štamparije;
- vi. Ime izdavača ili izdavačkog zavoda;
- vii. Medjunarodni standardizacioni broj knjige (ISBN);
- viii. Cena;
- ix. Autorsko pravo;
- x. Katalogiziranje izdanja (CIP);
- xi. Ostali pokazatelji prema specifičnostima izdanja, ukoliko ih ima;
- xii. Tiraž izdanih primeraka.

Član 22

Pravilnik Agencije za standardizaciju izdavanja knjige utvrđuje procedure koje sledi izdavač za traženje, dodelivanje i primenjivanje ISBN-a.

POGLAVLJE IX PRODAJNA CENA KNJIGE

Član 23

Svaki privatni izdavač i javna institucija sa pravom izdavanja koja izdaje, uvozi i izvozi knjige određuje prodajnu cenu knjige, izuzev školskih izdanja za koje se dobija saglasnost Ministarstva obrazovanja.

Član 24

Prodajna cena postaje javno poznata tako što se ističe na spoljašnjem omotaču knjige putem odštampanja ili nalepljivanja etikete. U slučaju nalepljivanja etikete, ista sadrži i ime izdavača.

Član 25

Svaki izdavač, distributor, uvoznik i izvoznik knjige obavezan je da u toku izdavanja knjige jasno i čitljivo istakne i cenu knjige.

Član 26

26.1. Za knjige iznete u prodaji pre donošenja ovog zakona i koje nemaju naznačenu prodajnu cenu, naznačenje prodajne cene je obaveza izdavača ili uvoznika knjige i knjigoprodavca, uz ovlašćenje izdavača ili uvoznika.

26.2. Naznačenje sprovodi prodavac knjige ili knjigo-prodajna mreža bazirana na dokumentovanje dotičnih cena od strane izdavača ili uvoznika knjige.

26.3. Nadzor i kontrolu u odnosu na poštovanja obaveze iz člana 25, u skladu sa zakonom obavljaju nadležni tržišni inspektori.

Član 27

27.1. Izmena prodajne cene vrši se od izdavača i uvoznika, uz dokumentovani način saopštavanja knjigopravcu i knjigo-prodajnoj mreži isključivo odlukom upravnog organa izdavača, ako dogovorom ili ugovorom nije rešeno drugačije.

27.2. Rok od saopštavanja ove izmene za njegovu primenu mora biti dovoljan da knjigoprodavac i knjigo-prodajna mreža mogu obavljati naznačenje primeraka u depozitu. Ovaj rok ne može biti duži od 15 (petnaest) dana.

27.3. Knjigoprodavac ili distributer ne mogu izmeniti prodajnu cenu knjige, ili njoj sličnim proizvodima, konsignacijom, bez odobrenja izdavača.

Član 28

Prodajna cena putem ugovora, odnosno pretplate prikazuje se u prodajnim dokumentima ili katalogima preko kojih se vrši narudžba.

Član 29

Za povredu odredaba iz poglavlja IX ovog zakona, svaki oštećeni pojedinac, pravni subjekat, udruženje za zaštitu prava potrošača, udruženje izdavača, sindikat profesionalaca izdavanja ili širenja knjige, kao i sam autor knjige ili svaka agencija za zaštitu autorskih prava, ima pravo da zahteva zaustavljanje povrede njegovih prava i odgovarajuću odštetu pri odgovarajućim organima.

POGLAVLJE X OBAVEZNA PREDAJA PRIMERAKA

Član 30

30.1. Izdanja u obliku knjige, brošure, plakata, poštanske karte, karte, geografskog atlasa, muzičke i koreografske partiture, bez obzira na njihovu materijalnu podršku i tehničku proceduru proizvodnje, izdavanja i distribucije, odštampane unutar ili van teritorije zemlje od privatnih izdavača i javnih institucija sa pravom izdavanja, koje obavljaju aktivnost u oblasti izdavanja i distribuiranja na Kosovu, stavljanjem na raspolaganju javnosti predstavljaju predmet uručivanja obaveznih pet (5) primeraka za Nacionalnu biblioteku Kosova.

30.2. Svaki privatni izdavač i javna institucije sa pravom izdavanja koja izdaje publikacije na Kosovu koja su namenjena javnoj upotrebi, obavezuje se da pet primeraka svake publikacije dostavi Nacionalnoj biblioteci Kosova u roku od 30 dana od dana izdavanja.

30.3. Ukoliko izdavač nije identifikovan, nema prebivalište ili sedište na Kosovu, tu obavezu će izvršavati štamparija ili subjekat koji je obavio reprodukciju.

Član 31

Predaja se obavlja shodno uslovima utvrdjenim Zakonom o bibliotekama.

Član 32

U slučajevima proizvodnje jedne knjige ili njoj sličnog produkta, u više od jednog formata ili korica, koja sadrži različit identifikacioni ISBN broj, proizvodi će se smatrati različitim izdanjima i podleći će obaveznoj predaji primeraka.

POGLAVLJE XI KAZNE NE ODREDBE

Član 33

Povreda obavezujućih odredbi ovog zakona predstavlja administrativni prekršaj i kažnjava se novčanom kaznom.

Član 34

34.1. Smatraju se administrativnim prekršajem i kažnjavaju se novčanom kaznom povrede dole navedenih odredbi:

1. Obavljanje izdavačke aktivnosti bez licence i upisivanja u Registar izdavača predstavlja administrativnu povredu i kažnjava se novčanom kaznom od 1.000 € (hiljadu eura) do 10.000 € (deset hiljada eura).
2. Kada se izdavanje, potpuna ili delimična reprodukcija, fotokopiranje jedne knjige i njoj sličnih produkata, uključujući ovde i prevod, čini od subjekata koji nisu stekli ta prava na osnovu jednog sporazuma u skladu sa odredbama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima i taj postupak ne predstavlja krivično delo shodno Krivičnom zakoniku, kažnjava se novčanom kaznom od 1.000 € (hiljadu eura) do 10.000 € (deset hiljada eura), u zavisnosti od tiraža istog.
3. Izdavanje i iznošenje knjiga na tržištu bez uključivanja pokazatelja knjige predviđene ovim zakonom kažnjava se novčanom kaznom desetostruke (10) prodajne cene knjige u javnosti.
4. Izmena prodajne cene knjige od knjigoprodavaca ili distributera, mimo saglasnosti izdavača, kažnjava se novčanom kaznom od 500 € do 1.000 €
5. Povreda dužnosti obavezne predaje primeraka predstavlja administrativni prekršaj i kažnjava se novčanom kaznom shodno Zakonu o bibliotekama.

34.2. Finansijska sredstva prikupljena iz ovog člana prelivaju se u Konsolidovani Budžet Kosova.

Član 35

Jedinice lokalne samouprave se obavezuju da u godišnjem budžetu utvrđuju fondove za nabavku knjiga za javne biblioteke.

POGLAVLJE XII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 36

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o izdavačkoj delatnosti („Službeni list SAPK“, br. 7/74), kao i svaki drugi akt u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 37

Ovaj zakon stupa na snagu nakon usvajanja od Skupštine Kosova i proglašenja od Specijalnog Predstavnik Generalnog Sekretara.

Zakon Br. 02/L-51
16 mart 2006

Predsednik Skupštine Kosova,

Kolë Berisha